

4. Спільник І.В. Економічний аналіз як галузь економічної науки. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація економічного аналізу» - Київ, КНЕУ. 2002. – С. 486-490.

5. Спільник І.В., Ярощук О.В. Принцип системності в аналітичних дослідженнях. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. Том 28. №2. С. 182-190.

6. Спільник І., Палюх М. Суб'єктивний фактор і ризику в аналітичній діяльності бухгалтера. Інтеграційна система освіти, науки і виробництва в сучасному інформаційному просторі: матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. 31 травня 2018 р. тернопіль: Крок, 2018. 162 с.

ВИТРАТИ НА ЛОГІСТИКУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Сумець О.М., д.е.н., професор,
Національний фармацевтичний університет*

Нині логістичні витрати (ЛВ) в наукових дослідженнях стають досить актуальним об'єктом досліджень. Про це свідчить численна кількість публікацій за останні п'ять-сім років. Дослідники цілком справедливі в твердженні, що все зростаючий інтерес виробників до ЛВ обумовлений, перш за все, потребою в зниженні ціни на продукцію і супутні послуги, бо останні в ціні товару складають досить значну частину. Цей факт вже давно підтверджено проведеними в Великобританії дослідженнями виробничого циклу виготовлення продукції, включаючи її доставку кінцевому споживачеві. Фахівці довели, що у вартості товару, який потрапив до споживача, більш ніж 70 % становлять витрати, пов'язані зі складуванням та зберіганням, навантаженням і розвантаженням, переміщеннями і транспортуванням, упаковкою та іншими операціями, які забезпечують своєчасне просування матеріального потоку, тобто з безпосередніми витратами на логістику.

На підставі вищевказаного можна з повною впевненістю стверджувати, що лєвова частка витрат на лєгїстїку в кїнцевїй цїні товару вказує на досить значнї резерви полїпшення економїчних показникїв дїяльностї суб'єктїв господарювання шляхом оптимїзацїї управлїння матерїальними потоками за рахунок вдосконалення конкретних лєгїстїчних операцїй і процесїв [1; 2]. Тому визначення і аналіз ЛВ для фармацевтїчних пїдприємств є на даний момент часу актуальним завданням і для вчених, і для практикїв [3; 4]. На це їм спонукає конкурентне середовище, що склалося не тїльки на мїжнародному фармацевтїчному ринку, а й на нацїональному. Цїна на лїкарськї засоби сьогоднї досягла дуже високого рївня. При цьому всї розумїють, що в цїй цїні лєвову частку займають ЛВ. Таким чином, щоб розробити ефектївнї заходи щодо зниження цїни на лїкарськї препарати, необхідно знати не тїльки обсяг, але і структуру ЛВ на виробництво продукцїї. Для цього були проведенї дослїдження щодо визначення ЛВ на реально функцїонуючому фармацевтїчному пїдприємствї.

В якостї базового пїдприємства для проведення дослїджень було обрано ТОВ «Фармацевтїчна компанїя «Здоров'я». Вибїр обумовлений тим, що воно знаходиться в п'ятїрцї провїдних фармацевтїчних пїдприємств України. Зокрема, в даний час фармацевтїчна компанїя «Здоров'я» входить до трїйки найбїльших виробникїв ампулїрованих лїкарськїх засобїв в України (близько 12 % від загального обсягу виробництва ампул вїтчизняними виробниками).

Аналіз фїнансової звітностї ТОВ «ФК «Здоров'я» упродовж чотирьох останнїх рокїв надав можливїсть встановити орієнтовну частку витрат на лєгїстїку в загальних витратах пїдприємства. Так, в 2015 р. витрати на лєгїстїку на пїдприємствї становили 26,3 %, в 2016 р. – 25,9 %, в 2017 р. – 27,2 % і в 2018 р. – близько 27,8 % від загальних витрат на операцїйну дїяльнїсть.

Отриманї в процесї дослїдження результати однозначно свїдчать про те, що витрати на лєгїстїку для компанїї є досить суттєвими. І завдання їхнього скорочення для керївництва «ФК «Здоров'я» на сьогоднїшнїй день є дуже актуальним, тому що від них, як було зазначено вище, їстотно залежить цїна на лїкарськї препарати, а значить і конкурентоспроможнїсть пїдприємства на обраному сегментї ринку.

Аналіз витрат на логістику показав, що з кожним роком на «ФК «Здоров'я» останні мали тенденцію до зростання. Це обумовлено конкретними факторами, серед яких підвищення ціни на енергоресурси та паливно-мастильні матеріали для засобів транспорту є найбільш значущими. З погляду автора, створення ефективної системи управління сучасним фармацевтичним підприємством зі складною логістичною інфраструктурою неможливо без аналізу структури ЛВ, які необхідно систематично враховувати і оцінювати. Саме своєчасний і ґрунтовний аналіз динаміки та структури ЛВ на фармацевтичних підприємствах є основою визначення резервів їх оптимізації, а значить і istotного зниження ціни на лікарські препарати.

З огляду на вказане було проведено подальше дослідження, основним завданням якого стало визначення структури ЛВ. У ході цього дослідження встановлено, що на підприємстві витрати на логістику в основному були присутні при: здійсненні закупівель субстанцій, матеріалів і їхнього транспортування, виробництві лікарських засобів і їхнього складування, рециклінгу, збуті готової продукції і обслуговуванні споживачів. Структура цих витрат така: найбільший відсоток витрат на логістику доводиться на виконання логістичної активності «складування» (59,8 %); друге місце в рейтингу займають витрати на транспортування – 19,9 %, далі – на виробництво (6,6 %), сервіс (5,9 %), збут (3,5 %), закупівлю (2,9 %) і на рециклінг – 1,4 %.

У висновку слід зазначити, що отримані результати структурного аналізу ЛВ на здійснення логістичних активностей для фармацевтичного підприємства узгоджуються з результатами, які раніше були отримані дослідниками Національного фармацевтичного університету [4]. Це підтверджує достовірність результатів виконаного дослідження і їхню практичну цінність для ТОВ «ФК« Здоров'я»; вони можуть вважатися належною підставою для організації на підприємстві ефективної системи управління логістичними витратами. Зазначене є нагальною потребою для підприємства ще й з точки зору розробки і реалізації дієвих заходів щодо підвищення економічної ефективності логістичної діяльності.

Література.

1. Сумець О.М. Логістичні витрати підприємства: теоретичний аспект: [монографія]. Харків: Міська друкарня., 2013. 224 с.

2. Сумець О.М. Логістичні витрати підприємств олійно-жирової галузі: формування та оцінювання: [монографія]. – Харків: Вид-во НУА, 2017. 243 с.

3. Сумець О.М. Дослідження логістичних витрат фармацевтичного підприємства / О.М. Сумець, М.В. Максимова // Логистика: проблемы и решения. 2019. № 1 (80): Январь–февраль. С. 35-41.

4. Логістичний менеджмент фармацевтичного підприємства: [монографія] / Посилкіна О.В., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Загорій Г.В. й ін. – Харків: НФаУ, 2011. 772 с.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

Юринець З.В., д.е.н., професор,

Николайчук О.В., студентка,

Львівський національний університет імені Івана Франка

У сучасному управлінні персоналом вагомим значення продовжують отримувати мотиваційні аспекти. У ході планування та організації своєї роботи менеджер встановлює склад та обсяг виконаних робіт, а насамперед працівників, які виконуватимуть завдання. Якщо вибір працівників здійснений ефективно, в такому випадку менеджер матиме змогу скоординувати зусилля персоналу, взаємообумовлено втілити наявні можливості команди. Ефективна робота персоналу зумовлює ефективну роботу організації, таким чином стимулювання працівників для досягнення цілей компанії відіграє чи не найпершу роль.

Вагомий внесок у розгляд різних питань стимулювання праці персоналу зробили такі вітчизняні та закордонні вчені, як А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. М. Кейнс, Й. Шумпетер, Ф. Герцберг, А. Маслоу, В. Яцура, Н. Богацька, Г. Осовська, О. Жук, І. Боднар,